

ГОДИШНА СТАТИСТИКА НА ЗАЕТОСТТА И РАЗХОДИТЕ ЗА ТРУД В ОБЛАСТ ВАРНА ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

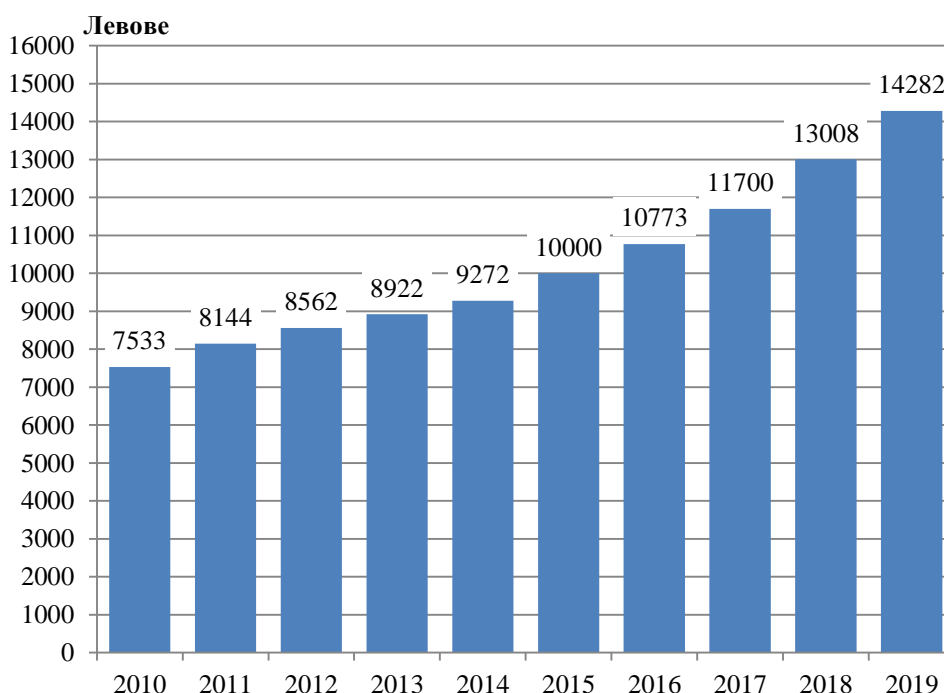
Обобщените резултати от годишния отчет по труда за 2019 г. на стопанските субекти от финансовия и нефинансовия сектор в област Варна показват, че **средногодишният брой на наетите лица по трудово и служебно правоотношение** е 153 399, което представлява 6.6% от общия брой на наетите в страната. В сравнение с 2018 г. броят на наетите намалява с 653 души или с 0.4%. Намаление се наблюдава в десет от общо 19 икономически дейности, като най-голямо е в „Транспорт, складиране и пощи“ (6.9%), „Добивна промишленост“ (6.2%) и „Операции с недвижими имоти“ (4.1%). Увеличение на наетите лица е регистрирано в девет икономически дейности - най-значително в „Административни и спомагателни дейности“ (5.7%) и „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ (5.1%).

В структурата на наетите лица по икономически дейности най-голям е относителният дял на наетите по трудово и служебно правоотношение в дейностите „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ и „Преработваща промишленост“ - съответно 18.7 и 12.8%.

По брой наети лица по трудово и служебно правоотношение област Варна заема трето място сред 28-те области в страната. Най-голям е броят на наетите в областите София (столица) - 768.5 хил. и Пловдив - 222.2 хил., а най-малък в област Видин - 15.7 хиляди.

Средната брутна годишна работна заплата в област Варна за 2019 г. е 14 282 лв., при 15 209 лева средно за страната.

Фиг. 1. Средна брутна годишна работна заплата в област Варна по години

В сравнение с 2018 г. средната работна заплата в област Варна нараства с 9.8%, в общественя сектор - с 11.8%, а в частния сектор - с 9.1%. Икономическите дейности, в които е регистрирано най-голямо увеличение са „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ - с 15.6%, „Култура, спорт и развлечения“ - с 15.4% и „Други дейности“ - с 14.5%.

Икономическите дейности с най-високо средногодишно трудово възнаграждение на наетите лица по трудово и служебно правоотношение през 2019 г. са:

- „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ - 25 735 лева;
- „Финансови и застрахователни дейности“ - 22 810 лева
- „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“ - 20 178 лева.

Най-ниско платени са били наетите лица в икономическите дейности:

- „Други дейности“ - 9 277 лева;
- „Хотелиерство и ресторантьорство“ - 11 068 лева;
- „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ - 11 169 лева.

По размер на средната работна заплата за 2019 г. област Варна е на трето място спрямо другите области в страната. Най-високо е заплащането в областите София (столица) - 21 040 лв. и София - 14 586 лв., а най-ниско в област Благоевград - 9 810 лева.

Методологични бележки

Данните се събират от предприятия и организации, извършващи дейност на територията на страната. Основен източник на информация е счетоводната документация на предприятието (ведомости за заплати, трудови договори, таблици за явяванията и неявяванията на работа и други).

Наблюдават се предприятия от всички икономически дейности, независимо от формата на собственост и източника на финансиране.

Наети лица са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда и в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител, по силата на които правоотношения те получават възнаграждение в пари или натура под формата на работна заплата за извършена в определен обем и качество работа, независимо дали договорът за наемане е постоянен или временен, на пълно или непълно работно време.

Средният списъчен брой се определя по метода на средната аритметична величина чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12 (броя на месеците в годината). Средния списъчен брой на наетите за един месец е сумата от списъчния брой на наетите за всеки календарен ден от месеца (включително празничните и почивните дни) разделена на броя на календарните дни през отчетния месец. Списъчният брой на наетите за почивните и празничните дни се приема за равен на списъчния брой от последния работен ден (преди съответния почивен или празничен ден). Средният списъчен брой на лицата наети на непълно работно време се преизчислява към пълна заетост въз основа на установената в трудовия договор на лицето продължителност на работното време.

Брутна работна заплата е възнаграждението, което лицето получава за положения от него труд преди приспадането на задължителните и доброволните вноски за социално и здравно осигуряване и данъчните начисления за сметка на наетото лице. Брутната работна заплата на наетите лица включва начислените средства за: основна заплата за отработено време или извършена работа; възнаграждение за основен и допълнителен платен годишен отпуск и други видове платени отпуски съгласно КТ и ЗДС; възнаграждение за извънреден труд; допълнителни трудови възнаграждения за продължителна работа, нощен труд, работа при вредни или други специфични условия на труд, работа в празнични и почивни дни, за по-висока лична квалификация и др. съгласно КТ или договорени чрез колективен трудов договор; допълнително материално стимулиране под формата на месечни, тримесечни и годишни премии.

Средната годишна брутна работна заплата се изчислява като начислените средства за работна заплата за отчетната година се разделят на средния списъчен брой на наетите по трудово правоотношение без лицата в отпуск по майчинство.

Методологията на годишното наблюдение на наетите лица, отработеното време, средствата за работна заплата и други разходи за труд, както и актуални данни, могат да бъдат намерени на сайта на НСИ: <http://www.nsi.bg/bg/node/11861>; <http://www.nsi.bg/bg/node/3827>.